

Ukrepi delodajalca za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu v vročini

21. 6. 2024

• [Inšpektorat Republike Slovenije za delo](#)

• [Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti](#)

Ko se v delovnih prostorih temperature dvignejo nad 28 stopinj Celzija, mora delodajalec sprejeti ukrepe, s katerimi delavcem zagotovi ustrezno toplotno udobje. Tudi če so temperature povišane samo občasno, predvsem kot posledica visokih zunanjih temperatur. Delodajalec lahko izvede začasne ali dolgoročnejske ukrepe, morajo pa biti ukrepi opredeljeni v izjavi o varnosti z oceno tveganja.

Delodajalec mora namreč med delovnim časom zagotoviti v delovnih prostorih takšno **temperaturo zraka, da ustreza biološkim potrebam delavcev** glede na naravo dela in na fizične obremenitve, razen v hladilnicah, kjer se upoštevajo kriteriji za delo v mrazu. Poleg tega temperatura zraka v delovnih prostorih v skladu s pravilnikom, ki opredeljuje zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih, **ne sme presegati 28 stopinj Celzija**, razen v tako imenovanih vročih delovnih prostorih, kjer so temperature

povečane zaradi delovne opreme (na primer peči), ki jo uporablja delodajalec pri izvajanju delovnega procesa.

Delodajalec mora sprejemati **ukrepe, usklajene z izvajalcem medicine dela**, in pri izpolnjevanju vseh zahtev upoštevati tudi določila slovenskih **standardov za toplotno udobje**.

Delodajalec za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev izvede ukrepe, ki so lahko **začasne narave**, to pomeni, da veljajo le v času prekoračenih najvišjih dovoljenih temperatur, na primer prerazporeditev delovnega časa, krajši delovni čas, pogostejši in daljši odmori med delovnim časom, ponudba ustreznih osvežilnih brezalkoholnih napitkov, zmanjšanje intenzivnosti dela in podobno, skrajni ukrep je lahko tudi prekinitev delovnega procesa. Seveda pa se lahko odloči tudi za **dolgoročnejshe tehnične ukrepe** v obliki dodatnih klimatskih in prezračevalnih naprav, če drugih ukrepov na primer zaradi narave delovnega procesa ne more vpeljati. **Odločitev** o tem, katere ukrepe bo izvedel, je **delodajalčeva**, morajo pa biti ukrepi opredeljeni **v izjavi o varnosti z oceno tveganja**.

Inšpektorat za delo glede povišanih temperatur na delovnih mestih **predlaga** delodajalcem in delavcem **tudi naslednje ukrepe**:

- pri uporabi klimatskih naprav v delovnem okolju priporočamo upoštevanje pravila -7 stopinj Celzija, kar pomeni, da naj temperatura zraka v delovnem prostoru ne bo za več kot 7 stopinj Celzija nižja od zunanje temperature;
- popijete lahko do tri litre brezalkoholnih pijač, priporočamo vodo;
- oblecite se v lahka in zračna oblačila;
- seznanite se z zdravstvenimi simptomi, ki so značilni, ko je človeški organizem izpostavljen previsokim temperaturam;
- izogibajte se slani prehrani in začimbam;
- najbolj učinkoviti so kratki in pogosti premori v ohlajenih prostorih, temperatura katerih pa ne sme biti tako nizka, da bi bilo zaradi nagle temperaturne spremembe ogroženo zdravje;
- ne pijte alkoholnih pijač;
- najbolj zahtevna dela opravite zgodaj zjutraj, ko je zunanja temperatura še nizka;
- če delate v ekstremno visokih temperaturah, vedno delajte v paru zaradi morebitnega nudenja medsebojne pomoči.

Delavci na prostem

Zelo visokim temperaturam so v poletnih mesecih izpostavljeni tudi delavci, ki delajo na prostem, predvsem velja to za dejavnosti gradbeništva, kmetijstva in druge dejavnosti, pri katerih delavci delajo na prostem tudi, ko so toplotne obremenitve zelo visoke.

Zelo pomembno je, da delodajalci izvedejo **ustrezno ocenjevanje tveganja** za varno in zdravju neškodljivo delo v razmerah, ko so toplotne obremenitve zelo visoke. Delodajalci morajo tveganja oceniti, nato pa **določiti varnostne in zdravstvene ukrepe**, določiti **odgovorne osebe** ter natančne **roke** za izvedbo teh ukrepov.

Varnostni in zdravstveni ukrepi v primeru visokih temperatur so za delavce, ki delajo na prostem, podobni ukrepom, ki veljajo za delavce, ki v razmerah visokih temperatur delajo v zaprtih prostorih. Pri delu na prostem je še posebej pomemben **časovni razpored opravljanja delovnih opravil**. Če je le mogoče, je treba delo organizirati tako, da se delo ne opravlja (ali pa le, ko je to nujno potrebno) v tistih urah dneva, ko je izpostavljenost temperaturam najvišja. Če je le mogoče, naj se dela opravljajo **v zgodnjih dopoldanskih ali poznih popoldanskih in večernih urah**. Predvsem pa je treba zagotoviti, da se med obdobji izpostavljenosti visokim temperaturam izvajajo le dela, ki terjajo čim manjši fizični napor.

Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih določa, da mora delodajalec zagotoviti, da mora biti glede na uporabljene delovne metode in fizične obremenitve pri delu temperatura delovnega okolja med delovnim časom primerna za človeški organizem. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih pa določa, da mora delodajalec v primeru, da delavci delajo na prostem, urediti delovna mesta na prostem tako, da so delavci **zavarovani pred neugodnimi vremenskimi vplivi**.

Kaj določa Zakon o varnosti in zdravju pri delu

Delodajalec mora zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu. V ta namen mora izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu, vključno s preprečevanjem, odpravljanjem in obvladovanjem nevarnosti pri delu, obveščanjem in usposabljanjem delavcev, z ustrezno organiziranostjo in potrebnimi materialnimi sredstvi.

Delodajalec mora posebno skrb nameniti varnosti in zdravju nosečih delavk, mladih in starejših delavcev ter delavcev z zmanjšano delovno zmožnostjo ter pri izbiri ukrepov upoštevati posebna tveganja, katerim so ti delavci izpostavljeni pri delu.

Delodajalec mora pri zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu upoštevati temeljna načela varnosti in zdravja pri delu, predvsem glede izogibanja nevarnostim, ocenjevanja tveganj in obvladovanja nevarnosti pri viru. Delodajalec mora **pisno oceniti tveganja**, katerim so delavci izpostavljeni ali bi jim lahko bili izpostavljeni pri delu, po postopku, ki obsega zlasti:

- identifikacijo oziroma odkrivanje nevarnosti;
- ugotovitev, kdo od delavcev bi lahko bil izpostavljen identificiranim nevarnostim;
- oceno tveganja, v kateri sta upoštevana verjetnost nastanka nezgod pri delu, poklicnih boleznih oziroma boleznih v zvezi z delom in resnost njihovih posledic;
- odločitev o tem, ali je tveganje sprejemljivo;
- odločitev o uvedbi ukrepov za zmanjšanje nesprejemljivega tveganja.

Delodajalec mora po izvedenem ocenjevanju tveganja za varnost in zdravje pri delu izdelati in sprejeti **izjavo o varnosti z oceno tveganja v pisni obliki**, ki glede na vrsto in obseg dejavnosti vsebuje zlasti:

- načrt za izvedbo predpisanih zahtev in ukrepov;
- načrt in postopke za izvedbo ukrepov v primerih neposredne nevarnosti;
- opredelitev obveznosti in odgovornosti odgovornih oseb delodajalca in delavcev za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu.

V izjavi o varnosti z oceno tveganja delodajalec **določi posebne zdravstvene zahteve**, ki jih morajo izpolnjevati delavci za določeno delo, v delovnem procesu, ali za uporabo posameznih sredstev za delo, na podlagi strokovne ocene izvajalca medicine dela.

Izjavi o varnosti mora delodajalec k pisni oceni tveganja priložiti zapisnik o **posvetovanju z delavci** oziroma njihovimi predstavniki.